

کوتاه - از جهان ادبیات

تیموتی فیندلی یکی از شاخص ترین و پرفروش ترین نویسندگان کانادایی، ماه گذشته در سن هفتاد و یک سالگی درگذشت. او در طی ۵۰ سال فعالیت ادبی به نگارش رمانها، خاطرات، داستانهای کوتاه و نمایشنامه اقدام کرد. او اکثر جوایز اصلی ادبی کانادا را دریافت کرد و از جمله آثار مهم او باید به جنگها، دختر مرد پیانیست، spade work و pilgrim اشاره کرد.

صدها تن از علاقمندان و اعضای خانواده آلکس هیلی در ماه گذشته برای یادبود او در شهر آنابولیس ایالت مری لند حاضر شدند. این محل از این لحاظ انتخاب شده بود که پهلوی گرفتن کشتی بردگانی بود که کونتا کتیبه در آن بوده و هیلی ماجرای سفر او را در قالب داستان ریشه هایش روایت کرد که جایزه پولیتزر را برایش به همراه داشت.

در ادامه اقتباس از آثار کودکان، کمپانی نیکلودون تصمیم دارد تا فیلمی را بر اساس سری کتابهای «وقایع ناپسند» نوشته لموتی استیکت تولید کند. این سری کتابها که نخستین بار در سال ۱۹۹۹ چاپ شده تا بحال ۵ میلیون نسخه فروش داشته است. تا بحال ۸ کتاب در این سری چاپ شده و ۵ کتاب دیگر نیز در راه است. فیلم ماجرای مبارزه عده ای کودک با کنت اولاف شیطان است. دانیل هاندرسی و دو ساله، که تحت نام لموتی استیکت می نویسد، احتمالا نویسنده فیلمنامه خواهد بود. فیلم احتمالا در پاییز ۲۰۰۳ اکران خواهد شد.

کشف دست نوشته های چاپ نشده جیمز جویس - کتابخانه ملی ایرلند اخیرا اعلام کرد که حدود ۵۰۰ صفحه دست نویس از نوشته های چاپ نشده جیمز جویس نویسنده شهیر ایرلندی را در اختیار دارد. این صفحات شامل یادداشت های جویس از سالهای اول نویسندگی و بخشهایی از نسخه های اولیه شاهکارش به نام اولیس است. سیل دی والدا وزیر فرهنگ و هنر ایرلند این اقدام را رخدادی بزرگ در تاریخ فرهنگ ایرلند دانست. وزارت فرهنگ و هنر ایرلند این نوشته ها را پس از مذاکرات فراوان به مبلغ ۱۷ میلیون دلار خریداری کرد.

پس از تلاشهای متعدد ناموفق در اقتباس سینمایی از رمان پرفروش گل سرخ صحرا (۱۹۸۳) نوشته لری مک مورتری، به نظر می رسد کمپانی کلمبیا بتواند آن را به سرانجام برساند. نورا افرون (نویسنده دار) به همراه خواهرش دلیا نویسندگان فیلمنامه خواهند بود و لاورنس مارک تهیه کننده فیلم خواهد بود. افرون اخیرا اظهار داشته که از زمان چاپ این رمان همیشه به فکر اقتباس سینمایی و نگارش فیلمنامه ای براساس آن بود.

چهار نسخه کمیاب انجیل برای نخستین بار در طول ۱۵۰ سال گذشته توسط یک کلکسیونر منفرد ارائه می شود. ویلیام هارد شاید اخیرا چهار انجیل مربوط به دهه های ۱۴۷۰ و ۱۴۶۰ را در دانشگاه پریشتون به نمایش گذاشتند. این چهار انجیل به فاصله ۷ سال از یکدیگر چاپ شده اند.

ویلیام نیکلسون فیلمنامه نویسنده آثار مشهوری چون گلابدیانورو سرزمین سایه ها، پیشنهاد ۱ میلیون دلاری را برای اعطای حقوق رمان سه گانه اش «خواننده، باد» رد کرد. او ضمن تاکید بر این نکته که اقتباس از آثارش چندان هیجان انگیز نیست، اضافه کرد: همان لحظه ای که فیلم ساخته می شود، کتاب شما محو می شود و به هیچ بدل می شود. من تصمیم دارم تا پنج سال دیگر هم حقوق این کتاب را نفروشم.

کارولین کتاب، نویسنده کتاب پرفروش نوشیدن: یک داستان عاشقانه، ماه گذشته از سرطان ریه درگذشت. این کتاب در سال ۱۹۹۶ چاپ شد و برای هفته ها در صدر جدول کتابهای پرفروش قرار داشت. او علاوه بر نویسندگی، ستونهای ثابتی در روزنامه بوستون فونیکس داشت. این نویسنده ۲۲ ساله کمی پیش از مرگش نگارش کتابی پیرامون اعتیادهای مصطلح از جمله خریدهای بی دزدی و خوردن دسر را به پایان رسانده بود.

بدنبال دعوت کانون نویسندگان ایران، به منظور بزرگداشت، صدمین سالگرد تولد صادق هدایت در تاریخ ۱۶ تیرماه جاری نشستی با حضور گروه زیادی از علاقمندان به ادبیات، در کنار تعدادی از نویسندگان و شاعران، در نگارخانه سامی برگزار گردید.

گزارشی از گرامیداشت صد سالگی صادق هدایت در نگارخانه سامی

صادق هدایت، شاخص ترین داستان نویس ایرانی

سخنان کوتاه و نمادین امیر حسن چهل تن، آغازگر این نشست بود. وی در بخشی از سخنان خود به این نکته اشاره کرد که: جامعه امروز نسبت به هدایت و ادبیات معاصر، به شدت بیگانه است و با این همه مراکز مجهز فرهنگی، ما مجبور شدیم، برای بزرگداشت هدایت که پیشانگذار قصه نویسی نوین ایران به حساب می آید از چنین فضای محدود و فاقد امکانات، استفاده کنیم وی سپس با ارائه بخشی از «بوف کور» رابطه واقعیت های درونی را در برابر واقعیت های بیرونی، یادآور گردید. و در ادامه به سرنوشت نویسنده در ایران پرداخت و با اشاره به خودکشی غزاله عزیزاده و با نقل بخشهایی از نامه این نویسنده به دوستش، این پرسش را مطرح کرده که آیا نویسنده ایرانی همچنان برای سایه اش می نویسد؟

دومین سخنران این نشست دکتر محمدصنعتی (روانپزشک) بود. او که سالهای متعددی تحقیقات فراوانی در زمینه آثار هدایت از دیدگاه روانشناختی، بخصوص درباره «بوف کور» انجام داد، در این گفتار به بررسی زمینه های فرهنگی و اسطوره پردازی در این زمان، پرداخت و گفت: «صادق هدایت نخستین نویسنده ای نبود که به شیوه مدرن بنویسد، قبل از او جمالزاده، در قلمرو داستان نویسی دست به تجربه هایی زده بود. اما، هدایت اولین کسی بود که رسالتش را با شور و مسئولیتی بسزا، به انجام رسانیده. محمد صنعتی ضمن اشاره به ویژگی طنز در آثار هدایت او را به عنوان نخستین نویسنده مدرن «نثر سیاه» یا «زهر خند» نامید و در ادامه افزود: «هدایت، در گردآوری فرهنگ عامیانه، بیشتر از چشم انداز فضاهای اسطوره ای سود می برده است. به عبارت دیگر، باید گفت که اسطوره پردازی هدایت همانا مشخصه ادبیات قرن بیستم بوده است. اگر جریان اسطوره در کار «توماس مان»، «سروانتس» و... بوده، هدایت نیز، از این مقوله بهره های فراوانی برده است.»

اجرای نمایشی بخش هایی از «بوف کور»

در ادامه این گردهمای، تهامن دوبلور و هنرمند قدیمی رادیو، تکه هایی از «بوف کور» را به صورت نمایشنامه اجرا کرد. تهامن در این بازخوانی، تلفیقی از روایت، شخصیت و تیپ سازی را ارائه کرد. این متن برگرفته از بخشهای مهمی از «بوف کور» بود.

سخنران دیگر این نشست، دکتر جواد مجابی شاعر، داستان نویس و روزنامه نگار قدیمی بود که به بررسی «جایگاه طنز در آثار هدایت» پرداخت. وی گفت: هدایت با نگاه گستاخ و کشف خود بزرگترین طنز اندیش روزگار خود بوده است و شباهت ذهنی هدایت به

عبیدزاکانی، بیش از همه، به چشم می آید. هدایت همواره، در فضای شک و تردید، بسیاری از باورها را به پرسش می گیرد. هدایت از جمله کسانی بود که طنز اندیشی، همواره دغدغه دائمی او بوده است. در ادبیات کلاسیک ایران از حدیقه سنایی تا دیوان حافظ، تا کلیات عبید زاکانی، جنبه طنز در عرصه های افکار رذیله با گشاده دستی تمامی، مطرح گردیده است. مادر کار هدایت، برای تجسم، از تمثیل و طنز به گونه ای عمیق و سرشار از ناز اندیشی، بازگو گردیده است. مجابی سپس به بررسی سه اثر مهم هدایت یعنی: «وغ و غ صاحب» و «توب مروارید» پرداخته و گفت در این نگرش، هدایت از مرحله هجو به چشم انداز طنز گام می زند.

مجابی در بخش دیگری از سخنانش گفت: «از منظر هدایت، تاریخ همواره آمیزه ای از جعلیات زمان است هدایت در این ساختار، همچون سنایی، حافظ و عبید، حکایت تلخ کامی های انسان را به نمایش می گذارد. لودگی، عصیان، دشنام، همواره او را به سمت نوعی «طنز سیاه» کشانیده است.

اجرای تئاتری «وغ و غ صاحب»

در ادامه این همایش، نمایش «وغ و غ صاحب» توسط سیروس ابراهیم زاده و ناهید کبیری با شکل های بیانی و حرکات تئاتری خاص به نمایش گذاشته شد.

محمود دولت آبادی، نویسنده سرشناس، سخنران بعدی این همایش بود. دولت آبادی ابتدا در خصوص عدم همکاری مراکز فرهنگی نسبت به محل برگزاری این نشست، معتقد است که تمام اماکن عمومی این ملت در همه جای این مرز و بوم، بطور مساوی متعلق به همه مردم است. من این نپذیرفتن را نوعی تبعیض تلقی می کنم و در همین جا اعتراض خودم را اعلام می کنم. وی سپس با ارائه بعضی از نشانه ها، فضای داستانی هدایت را به گونه ای قصه وار، مورد خوانش قرار داده دولت آبادی در ادامه گفت: «بوف کور» مهمترین اثر ادبی معاصر است که نیمی از عمر مرا به تناوب مشغول کرده، تا آن را دریابم. یکی از مقولاتی که می خواهم بشناسم فضاهای «بوف کور» است که تمام اساطیر، فرهنگ، تاریخ، هنر و ظرافت های ویژه این ملت را در خود دارد. قریب به ۲۵ سال، بارها آن را خوانده ام و هر بار چیزی تازه دریافته ام. با وجود این مطمئن نیستم که توانسته ام، زیر و بن این نوشته ساده و عجیب را درک کرده باشم. تا درباره اش چیزی بنویسم. امیدوارم روزی برسد، تا بتوانم دست به این کار بزنم. دولت آبادی افزود: «روح گذشته ایران در

محمود دولت آبادی: «بوف کور» مهمترین اثر ادبی معاصر است که نیمی از عمر مرا به تناوب مشغول کرده تا آن را دریابم.

امیر حسن چهل تن: جامعه امروز نسبت به هدایت به شدت بیگانه است.

دکتر محمد صنعتی: اسطوره پردازی هدایت مشخصه ادبیات قرن بیستم بوده است.

جواد مجابی: شباهت ذهنی هدایت به عبیدزاکانی بیش از همه به چشم می خورد.

شاپور جوهرکش: آثار هدایت بازتاب روح قومی این ملت است.

این اثر متجلی است و هدایت آن را از منظر وحدت وجودی نوشته است و... در ادامه، شاپور جوهرکش، به طرح «جستجوی روح قومی در نوشته های هدایت» پرداخت. وی چشم انداز نگاه هدایت را بر محورهای زیر، مورد نقد و بررسی قرار داد. ۱- صادق در روح قومی، ۲- الگوهای تکرار شونده در ادبیات تعالی بخش روح قومی در کار هدایت، ۳- علت سوء نگرش در آثار وی و علل جا نیفتادن چهره هدایت در میان مردم و... وی سپس گفت: «آثار هدایت، بازتاب روح قومی این ملت است. چرا که میان آثار وی و ناخودآگاه قومی ما رابطه های زیادی وجود دارد و همین رابطه ها بود که نوجوانهای دهه چهل و پنجاه را بدنبال خود می کشید.»

اجرای شعری از زنده یاد مهدی اخوان ثالث که به صادق هدایت تقدیم کرده بود

در ادامه این نشست قطعه شعری از زنده یاد مهدی اخوان ثالث که به هدایت تقدیم شده بود، با اجرای گرم علی اکبر گودرزی، فضای این نشست را شور و حالی خاص بخشید.

و در پایان این نشست جلسه پرسش و پاسخ از سوی محمد بهارلو و جهانگیر هدایت (برادران صادق هدایت) انجام پذیرفت.

این گردهمایی که مشتاقان زیادی را از گوشه و کنار به خود جلب کرده بود، اولین نشست عمومی بزرگداشت کانون نویسندگان ایران در سال جاری بوده است، که بیش از چهار ساعت به طول انجامید به همت هیئت ایران کانون، به همراه کمیسیون فرهنگی و کمیته تدارکات مرکب از سید علی صالحی، جواد مجابی، سمین بهبهانی، امیرحسن چهل تن و علی صداقت خیاط برگزار گردید.

محمود معتقدی.

آهوی تنها - نقاشی صادق هدایت

نشانی پستی: تهران - صندوق پستی ۱۷۸۵/۱۷
تلفن: ۲۵۲۷۷۹
حروف چینی: زهرمشورآبادی
امور فنی و هنری: مجتبی اسکندر - تلفن ۸۱۵۰۲۷۶
لیتوگرافی: درنا
چاپ: چاپ و نشر تهران
پست الکترونیک: parvinmagazine@hotmail.com

با همکاری: فریده حسن زاده (مصطفوی) - اسداله ابراهیمی - احمد پوری - مرتضی هاشم پور - دکتر روح انگیز کراچی - شهاب نادری - مقدم - امیر رضا نوری زاده - زیلا ارجمندی - جهان مجیدی - اعظم بیات و هادی مقدم دوست - بیتا معصومی - حمیرا حمیدی - پروین احمدی - روحی رحیمی
با تشکر از: علی شرف درویشیان، ایران باقری، مهدی مقدم دوست - حسین مصطفوی - عکس: مهرشاد کارخانی
تصویرگران: مهرنوش رایجیان اصلی، ترکس صابونچی، نل شیدوش

هر گونه برداشتی از مطالب و تصاویر نشریه پروین منوط به کسب اجازه از طرف نشریه می باشد.
صاحب امتیاز و مدیر مسئول: معصومه بیات
شورای سردبیری:

